

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران

مرکز آموزشی درمانی ضیائیان

NO 61

پانکراتیت حاد

پمفلت آموزشی مددجو

بهار ۱۴۰۰

★ در تاریخ تعیین شده به پزشک خود مراجعه کنید.

نکات قابل توجه:

اگر شما یا اعضاء خانواده تان دارای علائم پانکراتیت حاد

باشید، در این شرایط به پزشک خود مراجعه کنید:

**یرقان(زردی پوست و چشم‌ها).

**تب ۳۸/۳ درجه سانتی گراد یا بالاتر

**کاهش وزن مداوم

**علائم کمبود کلسیم نظیر انقباضات عضلانی یا تشنج

جهت دسترسی به مطالب آموزش سلامت و دانلود
پمفلت های آموزش به بیمار

یا <http://ziaeian.ir>

<http://help.tums.ac.ir>

جهت ارائه پیشنهاد و انتقاد

Ziaeian@tums.ac.ir

◆ جهت خارج کردن ترشحات معده و کم کردن نفخ شکم طبق دستور پزشک معالج از لوله بینی - معدی استفاده می‌شود.

◆ جهت کاهش میزان سوخت و ساز بدن در بستر استراحت کنید.

◆ در صورتی که درد شدید معده با نشستن بهبود نمی‌یابد و درد معده به پشت تیر می‌کشد و یا افزایش درد به پرستار خود اطلاع دهید.

آموزش های پس از ترخیص:

★ با بر طرف شدن علائم، فعالیت‌های طبیعی خود را از سر بگیرید و در پانکراتیت مزمن محدودیتی از نظر فعالیت وجود ندارد.

★ رژیم کم چرب به صورت وعده‌های کم حجم و متعدد توصیه می‌شود.

★ مصرف الکل به کلی قطع شود.

★ داروها را طبق دستور پزشک معالج مصرف کنید.

پانکراتیت حاد به التهاب پانکراس گفته می‌شود که یکی از علل درد شدید و ناگهانی شکم است. این التهاب غالباً بعلت سنگ‌های کیسه‌ی صفرا و یا مصرف بیش از حد الکل بصورت طولانی مدت ایجاد می‌شود. از علل دیگر پانکراتیت می‌توان به مصرف برخی داروها، اختلالات ارثی و ... اشاره کرد.

علائم و شکایات:

اصلی‌ترین شکایت در پانکراتیت حاد درد شدید و ثابت در قسمت‌های بالای شکم است که این درد می‌تواند در پشت و پهلوهای بیمار هم احساس شود. در پانکراتیت ناشی از سنگ صفراوی، درد می‌تواند ابتدا در ناحیه‌ی کیسه صفرا ایجاد شود (این درد در قسمت راست و بالایی شکم است، می‌تواند به پشت و یا شانه‌ی راست کشیده شود).

درد کیسه‌ی صفرا معمولاً بعد از غذا خوردن ایجاد می‌شود و می‌تواند همراه با تهوع و استفراغ باشد. در پانکراتیت ناشی از مصرف الکل این علائم معمولاً ۱ الی ۳ روز یا بعد از مصرف الکل یا بعد

از قطع آن ایجاد می‌شود، درد در این موارد همراه با تهوع و استفراغ است و در موارد شدید احتمال شوک و کما هم وجود دارد.

تشخیص:

تشخیص پانکراتیت حاد دشوار است، زیرا علائم و نشانه‌های آن مشابه دیگر اختلالات می‌باشد، تشخیص معمولاً بر اساس شرح حال، معاینه فیزیکی و تست‌های تشخیصی انجام می‌گردد. وجود ۲ مورد از ۳ مورد زیر می‌تواند تشخیص پانکراتیت را برای پزشک شما قطعی کند.

✓ درد شکمی تیبیک.

✓ افزایش سطح آنزیم‌های پانکراس ۳ برابر سطح پایه یا بیشتر.

✓ مشاهده التهاب در پانکراس در سی. تی. اسکن یا ام. ار. ای.

درمان:

مبنای درمان پانکراتیت، کاهش التهاب پانکراس و بر طرف کردن علت ایجاد آن است.

در پانکراتیت با شدت خفیف: درمان شامل مایع درمانی، کنترل درد و تحت نظر قرار دادن بیمار می‌باشد.

در موارد متوسط تا شدید: بعلت احتمال ایجاد عوارض تهدید کننده حیات (شامل آسیب به قلب، ریه و کلیه‌ها) نیاز به درمان حمایتی بیشتری است.

در صورت بروز عفونت بر روی بافت آسیب دیده‌ی پانکراس آنتی‌بیوتیک درمانی نیز به درمان اضافه خواهد شد. برای بیمارانی که علت ایجاد پانکراتیت در آن‌ها سنگ کیسه‌ی صفرا بوده، معمولاً در کنار درمان پانکراتیت درمان سنگ کیسه‌ی صفرا نیز انجام می‌شود. گاهی در موارد شدید پانکراتیت نیاز به خارج کردن بافت آسیب دیده و یا عفونی پانکراس نیز لازم است.

ملاحظات پرستاری در حین بستری:

- ◆ در مراحل حاد بیماری باید ناشتا باشید.
- ◆ جهت کاهش درد برای شما طبق دستور پزشک داروهای ضد درد غیرمخدر استفاده می‌شود.